

ESTETIKA DVA - Marica Rajković

Tema predavanja - Hegelova estetika i nemački idealizam

Pre nego što se započne problematizacija estetike u filozofiji nemačkog idealizma i Hegelova uloga u njoj, potrebno je ukazati na zanimljivu činjenicu - da nijedan od predstavnika nemačkog idealizma zapravo nije zadovoljan terminom estetika:

- Kant smatra da nauka o onome što se podrazumeva pod područjem estetskog nije moguća, njen naziv koristi za jedan segment teorijske kritike, a svoju treću kritiku odbija da zove estetikom i naziva je kritikom moći suđenja;
- Fihte se ne protivi toliko terminu estetika, koliko ideji po kojoj njeno područje treba biti nezavisno zasnovano na temelju različitom od teorijskog i praktičkog, pa se može smatrati da se Fihte esteticu suprotstavljaju i formalno i sadržinski.;
- Šiler koristi pridev *estetsko* u svojoj teoriji o vaspitanju čoveka kroz igru, putem lepote i umetnosti, ali ne pokušava da zasnuje bilo kakvu nauku pod nazivom *estetika*;
- Šeling potpuno odbacuje termin estetika, tvrdeći da ga podseća na recepte i kuvare, pa se svi estetički problemi kod njega mogu pronaći jedino pod imenom filozofije umetnosti;
- I konačno, Hegel, na sâmom početku svojih *Predavanja o esteticu* ističe kako uopšte nije zadovoljan terminom *estetika*, te da bi mu mnogo više odgovarao naziv *filozofija umetnosti* ili čak i *kalistika*, ali da će taj naziv zadržati jer je prema njemu indiferentan i jer se odomaćio u upotrebi u svakodnevnom govoru. Hegelovo nezadovoljstvo terminom *estetika* delimično je ispravljeno u najnovijem izdanju njegovih berlinskih predavanja iz 1826., koje Anemari Getman Zifert i Kolenberg-Pltonikov objavljuju pod imenom "Filozofija umetnosti ili Estetika".

Na ranijim časovima smo utvrdili da je za termin *estetika*, koji zbog svog grčkog jezičkog korena može da navede na pomisao da je reč o antičkom misaonom dostignuću, zaslužan Nemač, i da je – suprotno utisku na koji navodi njeno ime – reč o jednoj od *najmlađih* filozofskih disciplina.